

Voedsel en woonruimte

Zorgen voor mensen die het nodig hebben

De Broederschap heeft in haar 575-jarig bestaan voornamelijk twee vormen van hulp geboden: voedsel en woonruimte.

Preuvingen (de middeleeuwse term voor charitatieve uitdelingen van voedsel en goederen)
Vanaf de oprichtingsdatum (1451) deelde de Broederschap preuvingen uit aan behoeftige Zutphenaren. Dit waren uitdelingen van levensmiddelen zoals brood en koren, boter en zuivel, varkensvlees, turf en hout. Voor veel gezinnen een belangrijke aanvulling op het dagelijkse bestaan. In 1910 zijn de uitkeringen in natura vervangen door een wekelijkse uitkering van fl.0,35. In de loop der jaren is dit bedrag stapsgewijs verhoogd tot fl. 1,-.

Uitdelingslocaties

In de vroege periode vonden de uitdelingen voornamelijk plaats in of direct rondom de Sint-Walburgiskerk, waar de Broederschap haar religieuze basis en haar eigen altaar had.
Na de herbouw van het Ruitershofje aan de Nieuwstad werd dit complex de centrale distributielocatie. Zowel de vaste bewoners als de geregistreerde 'buitenarmen' haalden hier hun rantsoen op. Later werd dit voorgezet vanuit het nieuwe Ruitershofje aan de Berkelsingel waartoe een preuvingenlokaal was ingericht.

Met de invoering van de Algemene Bijstandswet kwam aan deze eeuwenoude traditie een einde. Per 1 januari 1965 werd de uitbetaling van de preuvingen, die toen via de Dienst Sociale Zaken verliep, stopgezet. Daarmee eindigde een gebruik dat meer dan vijf eeuwen had bestaan.

Woningen voor behoeftigen

Naast het uitdelen van preuvingen voorzag de Broederschap ook in woonruimte voor armen. Bewoners konden gebruikmaken van woningen die eigendom waren van de Broederschap. De bekendste daarvan is het Ruitershofje. Oorspronkelijk gevestigd op de Nieuwstad en door de Broederschap aangekocht in 1784, en sinds 1898 aan de Berkelsingel. De woningen waren niet bedoeld als commerciële verhuur. Bewoners betaalden meestal een eenmalige inleg en kregen in ruil daarvoor levenslang gratis huisvesting en wekelijkse preuvingen. Pas in 1980, na de renovatie van het Ruitershofje, moet voor het eerst sinds 1545 aan de mensen een bescheiden huur gevraagd worden. Ook gingen zij voortaan zelf voor hun stroomgebruik betalen.

Een geïntegreerd zorgsysteem

De Sint Anthony Groote Broederschap was volledig financieel onafhankelijk van de overheid dankzij een slimme mix van middeleeuwse privileges, grootschalig agrarisch vastgoedbezit en private bijdragen. Giften en legaten werden ook veelal geïnvesteerd in onroerend goed. De opbrengsten van landerijen, boerderijen en andere bezittingen maakten ondersteuning van de behoeftigen mogelijk.

Continuïteit

Op dit moment heeft de Broederschap in Zutphen nog 37 verhuureenheden in haar bezit en daarnaast nog een aantal boerderijen en ca. 200 ha. verpachte grond. Onderhoud plegen en verduurzamen is zeer kostbaar. Daarom wordt selectief afstand gedaan van de hoeven (de landerijen blijven verpacht). Met de middelen die vrijkomen kunnen de overige bezittingen toekomstbestendig worden gemaakt en o.a. de gewenste realisatie van zes studio's in het Ruitershofje worden gefinancierd.

Het oude Ruitershofje, gemaakt door G.L Förch

Napjes met brood en boter

REGLEMENT

voor de bewoners van het
RUIJTERS HOFJE
van de Sint Anthonie Groote Broederschap
te Zutphen

Artikel 1

Het Ruijters Hofje staat onder bestuur van Olderlieden en Gildemeesteren van de Sint Anthonie Groote Broederschap. De bewoners zijn aan hen gehoorzaamheid verschuldigd; zij hebben zich te gedragen naar de door Rentmeester, portier of portierster namens het Bestuur te geven voorschriften.

Artikel 2

De bewoners zijn verplicht de door hen bewoonde woningen bij voortdurend te bewonen; in bijzondere gevallen ter beoordeling van het Bestuur, kan hiervan worden afgeweken. Indien een bewoner zijn woning zonder toestemming van het Bestuur langer dan een maand onbewoond laat, vervalt deze woning aan het Bestuur zonder dat aanspraak op vergoeding of teruggave van inleggeld gemaakt kan worden. De bewoners zijn verplicht het straatje aan de tuin, voor hun woning, schoon te houden en Zaterdags te schrobben of deze werkzaamheden voor eigen rekening te doen verrichten.

Artikel 3

De bewoners zijn verplicht hun woning zindelijk en ordelijk te bewonen. Inwoning is niet toegestaan, tenzij met toestemming van het Bestuur. Het houden van honden, katten en ander gedierte is verboden; voor het houden van zangvogels kan het Bestuur toestemming verlenen.

Artikel 4

Van 's morgens acht uur tot 's avonds tien uur zijn de bewoners vrij het Hofje te verlaten en binnen te komen. Zij moeten zorgdragen dat na des avonds half elf geen licht meer brandt. De Rentmeester, of in dringende gevallen de portier, kan van het bovenstaande dispensatie verlenen.

Artikel 5

De bewoners zijn verplicht zich behoorlijk te gedragen. Bij ernstige overtreding volgt onmiddellijke uitzetting uit het Hofje, zonder dat de betreffende bewoner aanspraak op vergoeding of teruggave van inleggeld kan maken. Klachten over onbehoorlijk gedrag moeten zo spoedig mogelijk bij den Rentmeester of bij den portier worden ingediend.

Artikel 6

Ingeval van ziekte van een der bewoners wordt in de voorlopige verzorging door portier of portierster voorzien; bij tijdelijke afwezigheid is de bewoner verplicht de sleutel van zijn woning aan portier, portierster of Rentmeester in bewaring te geven.

Artikel 7

De bewoners zijn verplicht ten allen tijde de leden van het Bestuur, den Rentmeester, den portier of de portierster in hun woningen toe te laten.

Artikel 8

Het is de bewoners verboden op het grasveld wasgoed te bleken of in de perken bloemen te planten of te plukken en na 12 uur was buiten te hebben.

Artikel 9

De bewoners zijn gehouden W.C. en gootsteen in nette staat te houden; voor de dubbele woningen wordt de regeling aan de bewoners overgelaten.

Artikel 10

De vuilnis moet gestort worden in de daarvoor bestemde vuilnisemmers op de binnenplaats van het Hofje.

Artikel 11

Het gebruik van petroleum is ten strengste verboden; bij overtreding wordt het in art. 5 tweede lid bepaalde, toegepast.

Artikel 12

Van 's morgens 9 uur tot 's avonds 10 uur mogen familieleden en/of bekenden bij de bewoners bezoeken afleggen; de bezoekers hebben zich te gedragen naar de aanwijzingen van portier of portierster. Bezoekers mogen alleen in een woning overnachten met toestemming van den Rentmeester; voor een verblijf van meer dan acht dagen is toestemming van het Bestuur vereist.

Artikel 13

Indien een bewoner zijn woning voor langer dan 48 uur verlaat, moet hiervan via den portier aan den Rentmeester kennis worden gegeven. Ingeval van afwezigheid door ziekte behoudt het Bestuur zich voor naar omstandigheden te handelen.

Artikel 14

Bevestiging van wandversiering mag alleen geschieden met door den portier goed te keuren materiaal. Overtreding heeft tot gevolg, terugbrenging in goede staat voor rekening van de bewoner. Bij ontruiming van een woning moeten deze en de daarbij behorende ruimten, geheel ledig worden opgeleverd.

Artikel 15

Het onderhoud van de vensterruiten is voor rekening van de bewoners, uitgezonderd in geval van overmacht.

Artikel 16

Ingeval in een dubbele woning de vrouw overlijdt, verbindt de man zich op eerste aanzegging, de woning te verlaten. Ingeval in een dubbele woning de man overlijdt, verbindt de vrouw zich op eerste aanzegging, de woning te verlaten of desverkiezende, zo een éénpersoons woning vrij van bewoning is, deze te betrekken. In de hierboven genoemde gevallen is schadevergoeding uitgesloten.

Artikel 17

Jaarlijks vóór 30 April moeten de bewoners de woningen schoonmaken of voor eigen rekening doen schoonmaken; portier en portierster zijn verplicht hieraan streng de hand te houden. Bij nalatigheid kan aan de bewoners het verdere gebruik der woning worden ontegd, zonder aanspraak op schadevergoeding.

Artikel 18

Olderlieden en Gildemeesteren kunnen ten alle tijde dit reglement herzien of aanvullen. Eventuele wijzigingen of aanvullingen worden na kennisgeving aan de bewoners, van kracht.

Artikel 19

Iedere nieuwe bewoner, alvorens de hem toegewezen woning te betrekken, is verplicht dit reglement te ondertekenen ten bewijze dat hij zich aan de bepalingen ervan onderwerpt.

Aldus vastgesteld in de vergadering van Olderlieden en Gildemeesteren der Sint Anthonie Groote Broederschap te Zutphen, d.d. 7 januari 1957

*Namens Olderlieden en Gildemeesteren,
De Voorzitter,*

